



Tallinna Haridusamet  
Estonia pst 5a  
10143 Tallinn  
Harju maakond

7.02.2025 nr 9.5-2.2/24-25/11/18

**Tallinna Tõnismäe Reaalkooli haldusjärelevalve  
õiendi kinnitamine**

Vabariigi Valitsuse seaduse § 75<sup>1</sup>, põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 87 lõike 1 ning haridus- ja teadusministri 24.05.2022. a käskkirja nr 155 „Volituste andmine riikliku ja haldusjärelevalve teostamiseks, tegevuslubade andmiseks ning huvihariduse õppekavade registreerimiseks Eesti hariduse infosüsteemis“ punkti 4 alusel.

1. Kinnitan Tallinna Tõnismäe Reaalkooli haldusjärelevalve õiendi (lisatud).
2. Kooli pidajal esitada õiendis tehtud ettekirjutuste täitmise kohta Haridus- ja Teadusministeeriumile kirjalik aruanne ettekirjutuste täitmist tõendavate dokumentidega viie tööpäeva jooksul peale ettekirjutuse tähtaega.
3. Kui kooli pidaja ei täida haldusjärelevalve õiendis tehtud ettekirjutusi tähtaja jooksul, võib Haridus- ja Teadusministeerium rakendada kooli pidajale sunniraha kuni 9600 eurot vastavalt asendustäitmise ja sunniraha seadusele.
4. Käesolevat korraldust on võimalik vaidlustada 30 päeva jooksul teatavaks tegemisest, esitades kaebuse Tartu Halduskohtusse halduskohtumenetluse seadustikus sätestatud korras.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)  
Katrín Ohakas  
järelevalve valdkonna nõunik

Koopia: Tallinna Tõnismäe Reaalkool; [ttrk@ttrk.edu.ee](mailto:ttrk@ttrk.edu.ee)

Katrín Ohakas  
7354 068  
[katrin.ohakas@hm.ee](mailto:katrin.ohakas@hm.ee)

Lisa  
KINNITATUD  
Haridus- ja Teadusministeeriumi  
õigus- ja personalipoliitika osakonna  
järelevalve valdkonna peaeksperdi korraldusega  
„Tallinna Tõnismäe Reaalkooli haldusjärelevalve õiendi kinnitamine“

## TALLINNA TÕNISMÄE REAALKOOLI HALDUSJÄRELEVALVE ÕIEND SISSEJUHATUS

1. Tallinna Tõnismäe Reaalkool (edaspidi *kool*) on Tallinna Haridusameti (edaspidi *pidaja*) hallatav munitsipaalõppeasutus aadressil Pärnu mnt 50, 10119 Tallinn, Harjumaa.
2. Haldusjärelevalvet teostati Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 12.08.2025 korralduse nr 9.5-2.2/24-25/11/1 „Haldusjärelevalve algatamine Tallinna Tõnismäe Reaalkoolis“ ja 22.11.2024 korralduse nr 9.5-2.2/24-25/11/6 „Haridus- ja teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi 12.08.2024 korralduse nr 9.5-2-2/24-25/11/1 „Haldusjärelevalve algatamine Tallinna Tõnismäe Reaalkoolis“ muutmine“ alusel.
3. Järelevalvet eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamise üle teostas Haridus- ja Teadusministeeriumi õigus- ja personalipoliitika osakonna järelevalve valdkonna peaeksperdi Katrin Ohakas, ekspertidena olid kaasatud Keeleameti järelevalveosakonna järelevalvetalituse inspektorid Janika Lindpere ja Silja Pajur.
4. Järelevalves selgitati, kas koolis on eesti keele ja eestikeelse õppe korraldamisel lähtutud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses, riiklikus õppekavas ning teistes õigusaktides sätestatust; kas õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja riigikeele oskuse tase vastab kehtestatud nõuetele ning kas eesti keele ja eesti keeles aineid õpetavad õpetajad on läbinud teises keeles õpetamise või metoodikakoolitusi; kas koolis hinnatakse eesti keele ja eestikeelse aineõppe kvaliteeti ning tulemuslikkust ning kavandatakse sellest lähtudes arendustegevusi.
5. Järelevalve algas 09.12.2024.
6. Järelevalves vesteldi kooli pidaja esindaja, direktori, õppealajuhatajate, eesti keele ja eesti keeles õpetavate õpetajatega, põhikooli ja gümnaasiumi õpilaste esindajatega, hoolekogu ja lapsevanemate esindajatega; tutvuti kooli dokumentatsiooni ning õppekeskkonnaga, vaadati eKooli tehtud sissekandeid, võrreldi õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni tõendavaid dokumente Eesti hariduse infosüsteemi (edaspidi *EHIS*) tehtud sissekannetega.

## KOKKUVÕTE

Tallinna Tõnismäe Reaalkool on munitsipaalkool, mis korraldab õpet I–III koolistmes ja gümnaasiumiastmes. Seisuga 12.12.2024 õppis koolis 791 õpilast: põhikoolis 648 ja gümnaasiumis 143 õpilast. Koolis töötas järelevalve ajal 72 õppe- ja kasvatusala töötajat. Põhikooliosas on õppekeeleks eesti ja vene keel ning gümnaasiumis on küll dokumentides märgitud õppekeeleks eesti keel (vähemalt 60% õppetööst eesti keeles), kuid gümnaasiumi lõpetavatele õpilastele pole tagatud eestikeelne õpe 60% ulatuses.

Kooli eripäraks on reaalinete süvaõpe alates 6. klassist.

Koolil oli kaks õppekava: põhikooli ja gümnaasiumi õppekava. Mõlema õppekava üldosas olid vastuolud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (edaspidi *PGS*), põhikooli riikliku õppekava (edaspidi *PÕK*) ja gümnaasiumi riikliku õppekavaga (edaspidi *GÕK*).

Põhikooli õppekava ei sätestanud viie palli süsteemi asemel kasutatavate hinnangute viie palli süsteemi teendamise põhimõtteid ning III kooliastme loovtöö juhendamise, töö koostamise ja hindamise korda.

Gümnaasiumi õppekava üldosas olid esitamata gümnaasiumi lõpetamise korraldus.

Vastuolud riikliku õppekavaga olid põhikooli matemaatika, loodus- ja sotsiaalainete, tehnoloogia ja kehalise kasvatus valdkondade kavades ning ainekavades. Gümnaasiumi õppekavas ei vasta riiklikule õppekavale võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete ja kehalise kasvatus valdkondade kavad ja ainekavad.

1.–6. klasside õpilastele toimuvad kohustuslikud klassijuhatajatunnid, millega on ületatud põhikooli õpilase suurimat lubatud nädala õppekoormust ühe tunniga. Klassijuhatajatundidega seonduvat õppekava ei esita.

Eesti keel teise keelena tundide arv oli kõigis klassides kooskõlas PÕKis sätestatuga. 1. ja 4. klassides on õpe eestikeelne. Positiivsena saab välja tuua, et koolis on mõeldud praeguste 2. ja 3. klasside õpilaste eesti keele oskuse arendamisele, et nende ülemine eestikeelsele õppele oleks sujuvam.

Kooli 14 põhikooli klassis oli õpilaste arv 25–30 õpilast.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis 71: direktor, kes täitis ka õpetaja ülesandeid, kaks õppealajuhatajat, kellest üks täitis õpetaja ülesandeid, logopeed, sotsiaalpedagoog, eripedagoog ning 65 õpetajat.

54 (83%) õpetaja kvalifikatsioon vastas nõuetele, 11 õpetajal nõuetele vastavat kvalifikatsiooni ei olnud. 88% õppetundidest annavad kvalifikatsiooniga õpetajad.

Viimasel viiel aastal (2019–2024) on läbinud pikemaid eesti keele või eestikeelse õppe meetodikakoolitusi ainult kaks eesti keele teise keele õpetajat 15st. Kuus õpetajat on läbinud pikemaid lõimitud aine- ja keeleõppe (edaspidi *LAK-õppe*) meetodika ja keelekümbeluskoolitusi. Kaks 1. klassis õpetavat klassiõpetajat on saanud ettevalmistuse eesti keelest erineva koduleelega laste keelelise arengu toetamiseks. Õpetajad vajavad tänapäevase kommunikatiivse keeleõppe meetodika ja LAK-õppe alaseid koolitusi ning koostööd õpigruppides, et igapäevane õppetöö toetaks paremini õpilaste keelelist arengut.

Positiivsena saab välja tuua, et kool korraldab käesoleval õppeaastal mitmest moodulist koosneva nüüdisaegse õpikäsituse koolituse, kus osaleb 32 õpetajat.

Koolis töötas järelevalve ajal nõuetekohase kvalifikatsiooniga logopeed ja sotsiaalpedagoog. Koolis polnud tagatud eripedagoogi ja psühholoogi teenus.

Järelevalves vaadeldi 12 eesti keel teise keelena ja eestikeelset ainetundi. Tundides domineerisid traditsioonilised õppemeetodid ja frontaalne töö. Õpilased kasutasid eesti keelt piiratud ulatuses ja enamasti formaalsetes suhtlemisolukordades, õpetaja kõne kuulamisel ja küsimustele vastamisel, eestikeelsete tekstide lugemisel. Koolis on tavaks, et õppealajuhatajad külastavad tunde ja annavad õpetajatele tagasisidet. Tunnivaatlusteks on koostatud vastav vaatlusleht.

Põhikooli eesti keel teise keelena lõpueksamil nõutud B1-keeletaseme saavutanute osakaal on koolis olnud viimasel kolmel aastal oluliselt kõrgem vene õppekeelega koolide Eesti keskmisest – umbes 80% põhikooli lõpetajatest omandab eesti keele nõutud tasemel. Gümnaasiumi lõpus on eesti keel teise keelena riigieksami tulemused olnud läbi aastate nii Eesti kui Tallinna keskmisest kõrgemad. 2024 kevadel saavutas 100% kooli gümnaasiumi lõpetajatest nõutud B2-keeletaseme. Varasematel aastatel on vastav osakaal olnud 90% juures.

Koolil on kehtiv arengukava perioodiks 2024–2028 ja eestikeelsele õppele ülemineku kava. Arengukava koostamise aluseks on sisehindamise aruanne eelmise arengukava perioodi kohta. Kehtivat arengukava viiakse ellu õppeaasta üldtööplaani kaudu. Sügisest tööd alustanud uus juhtkond on teinud muutusi sisehindamise korras ning soovib rohkem rõhku panna andmete analüüsile ja tõenduspõhiselt välja selgitada tugevused ja parendusvaldkonnad.

Vestlusel osalenud lapsevanemad tõid välja, et kool on uuendustele ja arengule suunatud ning juhtkond pöörab tähelepanu õpilaste ja lastevanemate koostööle.

Vestlusel osalenud õpilaste jaoks oli oluline, et õpetajad loovad õppekeskkonna, kus õpilastel tuleb pingutada ja iseseisvalt lisainfot otsida, et parimaid tulemusi saavutada.

Käesoleva õppeaastal alustas koolis tööd uus direktor. Tema eestvedamisel on värvatud kvalifikatsiooniga õpetajaid, pööratud tähelepanu õpetajate ajakohasele täiendkoolitusele ning vaadatud üle õppekorraldust. Järelevalve ajal muudeti kooli gümnaasiumiosa õppekava. Kui koolis rakendatakse uuest õppeaastast õppekavas sätestatud, toimub gümnaasiumis 60% õppetööst eesti keeles.

Käesolev õiend saadeti kooli pidajale ja kooli direktorile ära kuulamiseks 13.01.2025.

## **OLUKORRA KIRJELDUS**

### **1. Kooli õppekava ja õppekavast lähtuv õppekorraldus**

Järelevalves oli küll vaatluse all eesti keele õppega seonduv, kuid kuna õppekava on tervikdokument, käsitleti käesolevas õiendis õppekava tervikuna ning hinnati õppekava vastavust PÕKile<sup>1</sup> ja GÕKile<sup>2</sup>.

---

<sup>1</sup> Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“.

<sup>2</sup> Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrus nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“.

1.1. PGSis<sup>3</sup> on sätestatud, et koolil tuleb riiklike õppekavade alusel koostada kooli õppekava, mis on õpingute alusdokument ja milles tuuakse eelkõige välja kooli eripärasid tulenevad valikud. Õppekava ja selle muudatused kehtestab direktor, olles need eelnevalt esitanud arvamuse andmiseks kooli õppenõukogule, hoolekogule ja õpilasesindusele<sup>4</sup>. Koolis on kaks õppekava: põhikooli ja gümnaasiumi õppekava. Direktor on õppekavad kehtestanud<sup>5</sup> ning eelnevalt on õppekavadele andnud arvamuse õppenõukogu<sup>6</sup>, hoolekogu<sup>7</sup> ja õpilasesindus<sup>8</sup>. Õppekavad on kooli veebilehel avalikustatud<sup>9</sup>.

1.2. PÕK ja GÕK sätestavad, millised korrad ja põhimõtted tuleb kooli õppekava üldosas esitada. Õppekava üldosa ei ole kooskõlas PÕKis, GÕKis ning PGSis sätestatuga ja vajab täiendamist.

1.2.1. Põhikool võib viie palli süsteemi asemel kasutada koolisisest teistsugust hindesüsteemi. Kasutatav hindesüsteem ja hinnete viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted sätestatakse kooli õppekavas. Õpilase koolist lahkumisel teisendatakse selle õppeaasta kokkuvõtvad hinded ja käimasoleva õppeveerandi jooksul saadud hinded viie palli süsteemi.<sup>10</sup>

Õppekavas on esitatud, et 1. klassides kasutatakse õpilaste hindamiseks ainult kujundavat sõnalist hindamist; sõnalise hindamise all peetakse silmas kirjalikku kirjeldavat tagasisidet õpieesmärkide saavutamisele. 2. klassis hinnatakse sõnaliselt kunstis, tööõpetuses, kehalise kasvatuses. Kujundavat sõnalist hindamist andes kasutatakse järgmisi hinnanguid: „k“, „x“, „A“ ja „MA“. Seoses eestikeelsele õpele üleminekuga hinnatakse ka 4. klassides kõikides õppeainetes kujundava hindamise põhimõtetest lähtuvalt ja kasutatakse samasuguseid hinnanguid, kui 2. klassis. Hinnangute tähendused on õppekavas esitatud<sup>11</sup>. Esitatud on ka 2. ja 4. klassides kasutatavate hinnangute teisendamise põhimõtted. Esitamata on 1. klassides kasutatava sõnalise kujundava hindamise viie palli süsteemi teisendamise põhimõtted.

1.2.2. PÕK<sup>12</sup> sätestab nõude, et õppekavas esitataks III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise kord. Kooli õppekava ptk-s 5 on loovtöö korraldus esitatud, kuid see ei määratle juhendamise, töö koostamise ja hindamise korda. Õppekava p 5.5 esitab, et loovtöö juhendamise, koostamise ja hindamise kord ning põhimõtted on kirjeldatud „Tallinna Tõnismäe Reaalkooli loovtöö koostamise ja vormistamise juhendis“.

Eraldi juhend III kooliastme loovtöö koostamiseks on asjakohane, kuid kooli õppekava peab esitama, kuidas toimub temaatika valik, juhendamine, töö koostamine ja hindamine.

1.2.3. GÕK<sup>13</sup> kohaselt peab gümnaasiumi õppekavas olema esitatud gümnaasiumi lõpetamise korraldus. Õppekavas on esitatud gümnaasiumi lõpetamise tingimused, kuid gümnaasiumi lõpetamise korraldust esitatud ei ole.

---

<sup>3</sup> PGS, § 17 lg 1.

<sup>4</sup> PGS, § 17 lg 2.

<sup>5</sup> Direktori 24.01.2025. a käskkiri nr 1-2/24.

<sup>6</sup> Õppenõukogu 24.01.2025. a koosoleku protokoll nr 1-3.2/4.

<sup>7</sup> Hoolekogu 24.01.2025. a koosoleku protokoll nr 1-3.3/5.

<sup>8</sup> Õpilasesinduse 23.01.2025. a koosoleku protokoll nr 1-3.5/1.

<sup>9</sup> PGS, § 69 lg 1.

<sup>10</sup> PÕK, § 21 lg 4.

<sup>11</sup> Õppekava p 6.2.2.4.

<sup>12</sup> PÕK, § 24 lg 6 p 4.

<sup>13</sup> GÕK, § 19 lg 6 p 4.

Kooli õppekava sätestab õpilase minimaalse õppekoormuse gümnaasiumis – 96 kursust. Tunnijaotusplaani kohaselt on aga õpilasel 99 kohustuslikku kursust, millele lisanduvad õpilase valitavad valikkursused, minimaalselt üks valikkursus iga õppeaastal. Seega minimaalne läbitavate kursuste arv kooli gümnaasiumiastmes on 102. GÕK<sup>14</sup> sätestab, et õpilase õppekoormus gümnaasiumis on 96 kursust (1 kursus on 35 õppetundi). Õppekoormust võib suurendada kooli õppekavas kehtestatud korras, võttes arvesse õpilase soove ja arenguvajadusi. Kooli õppekava ei määratle selgelt ja arusaadavalt, mitu kursust on nende kooli lõpetajal vajalik läbida.

Samuti ei esita kooli õppekava gümnaasiumi lõpetamiseks vajaliku koolieksamiga seonduvat. Gümnaasiumi õppekava üldosa punktis 6.7.1 on viited PGSi ja GÕKi sätestetele, mis esitavad gümnaasiumi lõpetamise tingimused ja põhimõtted, kuid kooli õppekava peab esitama, kuidas koolis toimub gümnaasiumi lõpetamine.

1.2.4. Haridus loetakse omandatuks eesti keeles, kui vähemalt 60 protsenti õppetööst toimus eesti keeles<sup>15</sup>. PGS<sup>16</sup> sätestab, et gümnaasiumi õppekeel on eesti keel. Gümnaasiumis läbiviidavas õppes võib alates 2024/2025. õppeaastast kuni 2029/2030. õppeaastani olla muu keele osakaal kuni 40% kooli õppekavas määratud mahust<sup>17</sup>.

Kooli gümnaasiumiastmes ei ole eestikeelse õppe osakaal olnud 60%. Käesoleval õppeaastal gümnaasiumi lõpetanutel on eestikeelse õppe osakaal 48–49% sõltuvalt õppesuunast.

Direktor kinnitas vestlusel, et praegu ei ole gümnaasiumiastmes eestikeelset õpet ettenähtud 60% ulatuses. Praegustele 12. klasside õpilastele soovitakse pakkuda II poolaastal eestikeelseid valikkursusi.

Järelevalves esitati gümnaasiumi õppekava muudatused<sup>18</sup>. Nende kohaselt on võimalik saavutada olukord, kus praegu 10. ja 11. klassis õppivate õpilaste eestikeelse õppe maht on gümnaasiumi lõpuks 60%.

1.3. Põhikooli matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete, tehnoloogia ja kehalise kasvatused valdkondade kavad ja ainekavad vajavad täiendamist.

1.3.1. Põhikooli matemaatika valdkonnakavas ei vasta PÕKi<sup>19</sup> nõuetele matemaatika ainekava, mis on kirjeldatud riikliku õppekava kehtetu ainekavaversiooni alusel.

1.3.2. Põhikooli loodusainete valdkonnakavas ei vasta PÕKi<sup>20</sup> nõuetele loodusõpetuse, bioloogia, füüsika ja keemia ainekavad, milles õpitulemused ja õppesisu põhinevad osaliselt kehtetutel ainekavaversioonidel.

1.3.3. Põhikooli sotsiaalainete valdkonnakavas ei vasta PÕKi<sup>21</sup> nõuetele valdkonnakava üldosa, inimeseõpetuse, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekava. Valdkonnakava üldosa ja ainekavad on kirjeldatud kehtetu valdkonnakava alusel. PÕK<sup>22</sup> sätestab, et ainevaldkondade õppeainete kaudu kujundatavate üldpädevuste arengu toetamise, läbivate teemade käsitlemise ning

---

<sup>14</sup> GÕK, § 11 lg 1.

<sup>15</sup> Keeleseadus, § 26 lg 4.

<sup>16</sup> PGS, § 21 lg 1.

<sup>17</sup> PGS, § 100<sup>16</sup>.

<sup>18</sup> Direktori 24.01.2025. a käskkiri nr 1-2/24.

<sup>19</sup> PÕK, lisa 5 p 2.1.

<sup>20</sup> PÕK, lisa 4 p 2.

<sup>21</sup> PÕK, lisa 6 p 2.

<sup>22</sup> PÕK, § 24 lg 7.

õppeainete lõimingu rakendamise viisid esitatakse kõigi valdkonda kuuluvate õppeainete kohta tervikuna.

1.3.4. Põhikooli tehnoloogia valdkonnakavas ei vasta PÕKi<sup>23</sup> nõuetele valdkonnakava üldosa, käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogia ainekavad. Valdkonnakava üldosas puudub kirjeldus, kuidas tagatakse kõikidele õpperühmadele võrdselt valdkonna kõigi õppeainete õpitulemuste saavutamine ja millistel alustel moodustatakse rühmad. Käsitöö ja kodunduse ning tehnoloogia ainekavades on õpitulemuste detailsel lahtikirjutamisel tekkinud õpitulemusi, mis on vastuolus ainevaldkondlike põhimõtetega.

1.3.5. Põhikooli kehalise kasvatus valdkonnakavas ei vasta PÕKi<sup>24</sup> nõuetele kehalise kasvatus ainekava, milles on kõigis kooliastmetes kirjeldamata valdkonna „Vaimne ja kehaline tasakaal“ õpitulemused ja õppesisu.

1.3.6. Võõrkeelte valdkonnakava üldosas on ainetundide jaotuses märgitud A-võõrkeelele 2 tundi nii 2. kui ka 3. klassis. Õppekava üldosa tunnijaotusplaanis on 2. klassi A-võõrkeele tundide arv 1 ning 3. klassis 2. Ainevaldkonnakava üldosas esitatu ei ole kooskõlas üldosa tunnijaotusplaani ja koolis tegelikult toimuvaga.

1.4. Gümnaasiumi võõrkeelte, matemaatika, loodusainete, sotsiaalainete ja kehalise kasvatus valdkondade kavad ja ainekavad vajavad täiendamist järgmiselt.

1.4.1. Gümnaasiumi võõrkeelte valdkonnakavas ei vasta GÕKi<sup>25</sup> nõuetele inglise keele (B2-võõrkeel) ja hispaania keele (valikkursus) ainekavad. Inglise keele ainekavas puuduvad kursuste kaupa esitatud õpitulemused ja õppesisu. Samuti puuduvad inglise keele ainekavas osad kooliastme õpitulemused. Hispaania keele valikkursuse kava puudub, esitatud dokumendis puuduvad kirjeldused ja dokument kannab pealkirja „Prantsuse keel“.

1.4.2. Gümnaasiumi matemaatika valdkonnakavas ei vasta GÕKi<sup>26</sup> nõuetele valdkonnakava üldosa, kitsa ja laia matemaatika ainekavad. Valdkonnakava üldosas puudub kirjeldus õpilase võimaluse kohta minna kitsalt matemaatikalt üle laiale matemaatikale ja vastupidi. Kitsa matemaatika õpitulemused ja õppesisu puuduvad, laia matemaatika ainekava on kirjeldatud kehtetu versiooni alusel.

1.4.3. Gümnaasiumi loodusainete valdkonnakavas ei vasta GÕKi<sup>27</sup> nõuetele keemia ainekava, milles on õpitulemused ja õppesisu kirjeldatud kehtetu versiooni alusel.

1.4.4. Gümnaasiumi sotsiaalainete valdkonnakavas ei vasta GÕKile<sup>28</sup> ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekavad, mis on kirjeldatud kehtetu versiooni alusel.

1.4.5. Gümnaasiumi kehalise kasvatus valdkonnakavas ei vasta GÕKi<sup>29</sup> nõuetele kehalise kasvatus ainekava, milles puuduvad kursuste kaupa kirjeldatud õpitulemused ja õppesisu.

1.5. Õppe ja kasvatus korralduse aeg ja viisid määratakse kooli õppekavas, kooli päevakavas ja tunniplaanis<sup>30</sup>. PGS<sup>31</sup> sätestab, et direktor kehtestab kooli päevakava, mis

---

<sup>23</sup> PÕK, lisa 7 p 1.2, p 2.

<sup>24</sup> PÕK, lisa 2 p 1.3, p 2.1.

<sup>25</sup> GÕK, § 19 lg 7, lisa 7 p 2.1.

<sup>26</sup> GÕK, § 11 p 4, lisa 5 p 2.

<sup>27</sup> GÕK, lisa 4 p 2.4.

<sup>28</sup> GÕK, lisa 6 p 2.1, p 2.3.

<sup>29</sup> GÕK, § 19 lg 7, lisa 2 p 2.1.

<sup>30</sup> PÕK, § 15 lg 1.

<sup>31</sup> PGS, § 25 lg 6.

kajastab õppetegevuste ning kooli õppekava toetavate õppekavaväliste tegevuste järjestust ja ajalist kestust. Kooli päevakava osa on tunniplaan<sup>32</sup>.

Kooli päevakava ja tunniplaani on direktor kehtestanud<sup>33</sup>. Järelevalves esialgu esitatud päevakava ei kajastanu huviringide järjestust ja ajalist kestust. Päevakava punktis 9 oli kirjas, et koolimajas töötavad huvi- ja aineringid alates 9. septembrist vastavalt ajagraafikule ning et ringide toimumise aeg, koht ja sihtgrupp avaldatakse kooli kodulehel.

Vestlusel selgitas direktor, et huviringid toimuvad kas esimese tunni ajal või peale õppetunde. Kui ringitund on esimese tunni ajal, siis algab õpilase kohustuslik õppetöö teisest tunnist.

Järelevalves esitas kooli direktori kehtestatud päevakava<sup>34</sup>, milles olid esitatud huviringide toimumise ajad. Huviringid toimuvad enne või pärast kohustuslikku õppetööd.

1.6. Kool peab õppetööd korraldades lähtuma õppekavast, mis on kooli õpingute alusdokument<sup>35</sup>.

Kooli kõikides põhikooliklassides oli tunniplaanis klassijuhatajatund. Õppekavas on läbiva teema „väärtused ja kõlblus“ toetavate tegevuste loetelus esitatud temaatilised klassijuhatajatunnid, kuid millega tegemist, milline on nende korraldus, sisu ja vorm, õppekava ei esita. PÕK<sup>36</sup> kohaselt tuleb kooli õppekavas esitada kõik õppekorraldusega seonduv, sh õppekoormused õppeaineteti ja klassiti.

Vestlusel selgitasid juhtkonna liikmed, et klassijuhatajatundideks on tunniplaanis pandud paika aeg, kui klassijuhataja saab oma klassi õpilastega kokku ning arutada erinevaid teemasid, nt loovtöödega seonduvat, kutsuda karjääri kujundamise teemadel külalisi. Igal nädalal tundi ei pruugi toimuda, kuid õpilased saavad oma aega planeerides sellega arvestada. Kuni 6. klassini on klassijuhatajatel kohustus läbi viia õppeaastas 20 tunni ulatuses kiusamisvaba kooli programmi (edaspidi *KIVA*) tunde. Direktori sõnul tuleb need tunnid klassipäevikusse sisse kanda ja märkida ka puudujad.

Vestlusel osalenud õpetajate sõnul on *KIVA* tunnid õpilastele kohustuslikud, märgitakse puudujaid ja lapsevanem peab puudumist põhjendama, kuigi õpilased üldjuhul nendest tundidest ei puudu, kõik käivad seal hea meelega, sest lastele meeldib arutada.

Kõik õpilase jaoks kohustuslikud tunnid peavad olema õppekavas kirjeldatud ja need tunnid arvestatakse õpilase suurima lubatud nädalakoormuse hulka<sup>37</sup>. Praegu on 1.–6. klassides kohustusliku klassijuhatajatunniga ületatud põhikooli õpilase suurimat lubatud nädala õppekoormust. Kui klassijuhatajatunnid on õpilastele vabatahtlikud, siis tuleb seda õppekavas selgelt määratleda ja osapooltele teada anda ning õpilase puudumine tunnist ei vaja põhjendamist. Klassijuhatajatundidega seonduv on vajalik esitada kooli õppekavas.

Äraakuulamise selgitas direktor, et klassijuhatajatund tähendab klassi ühiseid tegevusi, mis eeldatavasti toimuvad keskmiselt üks kord nädalas. 1.–6. klassides käsitletakse klassi ühiste

---

<sup>32</sup> Sotsiaalmistri 27.03.2001. a määrus nr 36 „Tervisekaitsenõuded kooli päevakavale ja õppekorraldusele“, § 10 lg 1.

<sup>33</sup> Direktori 07.11.2024. a käskkiri nr 1-2/10 „Kooli päevakava kinnitamine 2024/25. õppeaastaks“; direktori 01.12.2024. a käskkiri nr 1-2/17 „Kooli päevakava muutmine 2024/25. a õppeaastaks“.

<sup>34</sup> Direktori 17.12.2024. a käskkiri nr 1-2/20 „Kooli päevakava muutmine“.

<sup>35</sup> PGS, § 17 lg 1.

<sup>36</sup> PÕK, § 24 lg 6 p 2.

<sup>37</sup> PGS, § 25 lg 2.

tegevuste ajal KIVAGA seotud teemasid 20 tunni ulatuses õppeaastas. III vanuseastmes käsitletakse klassi ühiste tegevuste raames loovtöödega seonduvat, korraldatakse karjääriõpetust toetavaid tegevusi, viiakse läbi koostööd ja klassi ühtsustunnet toetavaid vestlusi ning üritusi, jagatakse infot. Klassijuhataja tund ei ole kohustuslik ainetund, vajadusel õpilane saab sinna mitte ilmuda. Tunniplaanis on need tegevused pandud kas esimeseks või viimaseks tunniks.

Selgitame, et järelevalve ajal toimunud vestlustest selgus, et erinevatel pooltel on klassijuhatajatunnist osavõtu osas erinevad arusaamad, eelkõige selles, kas tund on õpilasele kohustuslik või mitte. Kui koolis on tavaks planeerida tunniplaanis aeg klassi ühistegevusteks, nimetades seda klassijuhatajatunniks, siis on vajalik see õppekorralduslik asjaolu ka kooli õppekavas esitada, et oleks üheselt kõigile selge, millega tegemist ja mida õpilastelt oodatakse ning kas sellest tunnist puudumine toob õpilasele kaasa õiguslikke tagajärgi. Kui tund on õpilasele kohustuslik, siis peab sellega arvestama õpilase nädalakoormust kujundades.

1.7. Eesti keel teise keelena tundide arv vene õppekeele klassides (2.–3. ja 5.–9. kl) on kooskõlas PÕKis<sup>38</sup> sätestatuga.

Kooli õppekava kohaselt on 1. ja 4. klassides õppekeeleks eesti keel ning kool korraldab vene keele ja kultuuri õpet, mida õpetatakse nädalas kaks tundi. Keele- ja kultuuriõppe läbiviimiseks ei ole koolis suurendatud õpilase suurimat lubatud õppekoormust<sup>39</sup>. Keele- ja kultuuriõppe läbiviimiseks on koolil õigus vaba tunnimahu puudumisel õpilase suurimat lubatud nädala õppekoormust suurendada ühe tunni võrra.

1.8. Kooli õppetegevuse ja õpitulemuste üle peetakse arvestust klassipäevikus<sup>40</sup>.

Klassipäevikusse märgitakse õppeainete loend, tundide arv õppeaastas, õpilaste nimed, tundide toimumise aeg ja arv ning sisu õppeaineti ning õpilaste hinded<sup>41</sup>.

Enamikes õppeainetes olid klassipäevikud täidetud nõuetekohaselt. Mõnedes õppeainetes (9. klasside ühiskonnaõpetuses, mitmes 4. klassis loodusõpetuses, matemaatikas, eesti keeles teise keelena) puudusid klassipäevikutest tunni sisu kirjeldused. Oli märgitud tunni teema, mõnikord õpiku lehekülgede või töövihiku ülesannete numbrid, kuid tunni sisu oli kirjeldamata.

Juhtkonna liikmed selgitasid, et kokku on lepitud, et kui õpilane tunnist puudub, siis peab tunnikirjeldusest selguma, mida tunnis õpiti. Tahetakse jõuda selleni, et klassipäevikusse saaksid kirja õpieesmärgid.

Seisuga 25.11.2024 oli ettenähtust vähem (3–7 tundi) toimunud muusikatunde I kooliastme mitmetes klassides, 6. ja 7. klasside mitmes rühmas eesti keel teise keelena tunde.

Juhtkonnaliikmed selgitasid, et nad teevad toimunud tundide arvu kohta kokkuvõtte poolaasta kohta. Kui planeeritakse tundide ajal toimuvaid ülekoolilisi ettevõtmisi ja üritusi (nt spordipäev, projektitegevused), siis jälgitakse hoolikalt, et need ei satuks kogu aeg samale nädalapäevale, eriti reedele.

8. klasside inimeseõpetuse klassipäeviku sissekanded olid osaliselt venekeelsed, kuigi inimeseõpetus on eestikeelne õppeaine.

Direktor selgitas, et tegemist oli põhiõpetaja puudumisega ja asendusõpetaja andis õppeainet

---

<sup>38</sup> PÕK, lisa 1 p 1.2.

<sup>39</sup> PGS, § 21 lg 2.

<sup>40</sup> Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 1.

<sup>41</sup> Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 11 lg 2.

vene keeles ning seetõttu olid ka e-päeviku sissekanded venekeelsed. Eesti keelt valdavaid asendusõpetajaid ei ole alati võimalik leida. Eesti keeles inimeseõpetust õpetanud õpetaja lahkus trimestri keskel ning uue õpetaja värbamine on lõpusirgel ning loodetakse tööle võtta eesti keelt valdav õpetaja.

1. klassides oli õpilastel eesti keeles ja loodusõpetuses 25.11.2024 seisuga vaid üks tagasiside, oktoobri keskel.

Vestlusel osalenud õpetajad selgitasid, et koolis on kokku lepitud, et trimestris peab olema vähemalt kolm hinnet/hinnangut. Õpetajate sõnul oli 1. klassides esialgu raske hinnata, sest õpilaste eesti keele oskuse tase oli madal ja väga erinev, aga nüüd antakse tagasisidet sagedamini.

Juhime tähelepanu, et hindamine on süstemaatiline teabe kogumine õpilase arengu kohta, selle teabe analüüsimine ja tagasiside andmine. Eesti keelest erineva kodukeelega õpilastele on eestikeelse õppe puhul eriti oluline püstitada selged õppe eesmärgid ja anda sagedasti tagasisidet õpilasele ning tema vanemale õpilase õppimise ja arengu kohta.

Kokkuvõttes on koolis vaja pöörata suuremat tähelepanu klassipäevikute täitmisele, sh hindamisele ja tagasiside esitamisele.

1.9. PGS<sup>42</sup> sätestab põhikooli õpilaste arvud klassis ja õpperühmas. Klassi täitumuse ülemine piimorm põhikoolis on 24 õpilast<sup>43</sup>. Kui õpe on korraldatud õpperühmadena, kohaldatakse ka õpperühmadele klassi täitumuse ülemist piinormi.

Kooli pidaja võib erandjuhul direktori ettepanekul ja hoolekogu nõusolekul suurendada õpilaste arvu üle sätestatud piinormi üheks õppeaastaks konkreetses klassis juhul, kui kõik tervisekaitse- ja ohutusnõuded on täidetud<sup>44</sup>.

Hoolekogu on andnud nõusoleku suurendada õpilaste arvu 14 põhikooli klassis<sup>45</sup>. Protokollist ei nähtu, et oleks arutatud, kas tervisekaitse- ja ohutusnõuded on sellisel juhul täidetud. Hoolekogu andis nõusoleku direktori ettepanekule.

Pidaja oli teinud otsuse kehtestada koolis klasside täituvuse ülemine piimorm 2024/2025. õppeaastaks järgmiselt: 1.A ja 1.B 25, 4.C 26, 5.A 25, 5.B 27, 5.C 25, 6.B 27, 7.A 29, 7.B 26, 8.A 28, 8.B 25, 9.A 29, 9.B 28 ja 9.C 25 õpilast.

Vestlusel osalenud pidaja esindaja selgitas, et paljudes klassides on juba varem olnud õpilaste arvu tõstetud ning seda tuleb igal aastal uuesti teha. Ka õppeaasta sees võib olla vajadus mõnda klassi õpilasi juurde võtta, sest sisseränne Tallinnasse on suur. Õppeaasta jooksul tuleb Tallinnasse keskmiselt 500 last juurde. Neile kõigile tuleb koolikohad tagada olukorras, kus koolides ei ole üldjuhul võimalik luua juurde uusi klassikomplekte.

Pidaja sõnul tahetakse eestikeelsele õppele üle minevates klassides hoida õpilaste arvu 24 juures.

Direktori sõnul ei soovi kool klassides õpilaste arvu suurendada, sest iga suurendus on probleem. Kooli hoolekogu on nõudlik ning otsust tehes kaalutakse tõsiselt iga juhtumit.

Vestlusel osalenud hoolekogu esindaja sõnul on õpilaste arvu suurendamine klassides ja

---

<sup>42</sup> PGS, § 26.

<sup>43</sup> PGS, § 26 lg 1.

<sup>44</sup> PGS, § 26 lg 3.

<sup>45</sup> Hoolekogu 09.09.2024. a koosoleku protokoll (numbrita).

õpetajate koormus omavahel seotud: mida suurem klass, seda vähem on õpetajal aega iga õpilase kohta, ja kuskil tuleb piir ette Hoolekogu esindaja sõnul saab direktor sellest probleemist aru.

#### **1.10. Ettepanekud pidajale ja direktorile**

- 1.10.1. Koostada koolis ühine õppekava nii põhikooli kui gümnaasiumiosa kohta, sest mitmed õppe- ja kasvatustegevuse põhimõtted on kooliastmetes ühesugused.
- 1.10.2. Õppekavas täiendada sõnalise hindamisega seonduvat, sh sagedust ja kokkuvõtvate hinnangute kujunemist, et kõigile oleks teada, mismoodi on õige toimida.
- 1.10.3. Koondada ainevaldkonnakavad ühtseks tervikdokumendiks, et ainevaldkondlikud põhimõtted tuleks paremini tervikus esile. Soovitav on valdkonnakavade koostamisel järgida riikliku õppekava lisade struktuuri.
- 1.10.4. Viia omavahel kooskõlla inglise keele ainekavas 2. klassi ja õppekava üldosa tunniarvust plaanis esitatud 2. klassi inglise keele tundide arv.
- 1.10.5. Hinnata järjepidevalt klassipäevikute täitmist ja pöörata tähelepanu tunni sisu esitamisele ning hindamise/tagasisidestamise piisavale sagedusele.

#### **1.11. Ettekirjutused pidajale**

- 1.11.1. Tagada kooli õppekava üldosa vastavus põhikooli- ja gümnaasiumiseadusele, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ ja Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ järgmistes osades:
  - 1.11.1.1. Tagada I kooliastmes viie palli süsteemi asemel kasutatava hindesüsteemi viie palli süsteemi teiseks põhimõtete esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 21 lõikest 4.
  - 1.11.1.2. Tagada III kooliastme loovtöö temaatika valiku, juhendamise, töö koostamise ja hindamise korra esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktist 4.
  - 1.11.1.3. Tagada gümnaasiumi lõpetamise korralduse esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõike 6 punktist 4.

Ettekirjutuse punkti 1.11.1 täitmise tähtaeg: 01.07.2025.

- 1.11.2. Tagada kooli õppekava põhikooli ainekavade vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määrusele nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ järgmistes punktides:
  - 1.11.2.1. Tagada matemaatika ainekava koostamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisa 5 punktile 2.1.
  - 1.11.2.2. Tagada loodusainete valdkonnakavas loodusõpetuse, bioloogia, füüsika ja keemia ainekavade koostamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisa 4 punktile 2.
  - 1.11.2.3. Tagada sotsiaalainete valdkonnakava üldosa, inimeseõpetuse, ajaloo ja ühiskonnaõpetuse ainekava koostamine vastavalt Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõikele 7 ja lisa 6 punktile 2.
  - 1.11.2.4. Tagada tehnoloogia valdkonnakava üldosa, käsitöö ja kodunduse ning ainekavade vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisa 7 punktile 1.2 ja punktile 2.

1.11.2.5. Tagada kehalise kasvatuse ainekava vastavus Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ lisa 2 punktile 1.3 ja punktile 2.1. Ettekirjutuse punkti 1.11.2 täitmise tähtaeg: 01.07.2025.

1.11.3. Tagada kooli õppekava gümnaasiumi ainekavade kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruses nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ kehtestatuga järgmistes punktides:

1.11.3.1. Tagada B2-võõrkeele (inglise keel) kursusekavades õpitulemuste ja õppesisu esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikes 7 ja lisa 7 punktis 2.1 sätestatust.

1.11.3.2. Tagada hispaania keele (valikkursus) kursusekava esitamine, lähtudes Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikes 7 sätestatust.

1.11.3.3. Tagada matemaatika valdkonnakava kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ lisa 5 punktis 2 esitatuga.

1.11.3.4. Tagada keemia kursusekavade kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ lisa 4 punktis 2.4 esitatuga.

1.11.3.5. Tagada ajaloo ja ühiskonnaõpetuse kursusekavade kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ lisa 6 punktides 2.1 ja 2.3 esitatuga.

1.11.3.6. Tagada kehalise kasvatuse kursusekavade kooskõla Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 2 „Gümnaasiumi riiklik õppekava“ § 19 lõikes 7 ja lisa 2 punktis 2.1 sätestatuga.

Ettekirjutuse punkti 1.11.3 täitmise tähtaeg: 01.07.2025.

1.11.4. Tagada koolis eestikeelse gümnaasiumihariduse omandamine vastavalt põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 21 lõikes 1 ja § 100<sup>16</sup> sätestatule ja lähtudes keeleseaduse § 26 lõikest 4. Täitmise tähtaeg: alates käesoleva õiendi teatavakssaamisest; tõendavate dokumentide esitamise tähtaeg 01.06.2026.

1.11.5. Tagada põhikoolis klassijuhatajatundide korraldus, millega ei ületata põhikooli õpilaste suurimat lubatud nädala õppekoormust, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 25 lõikest 2, Vabariigi Valitsuse 06.01.2011. a määruse nr 1 „Põhikooli riiklik õppekava“ § 24 lõike 6 punktist 2 ning käesoleva õiendi punktis 1.6 kirjeldatust. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

## **2. Kooli õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsioon ja eesti keele oskus**

2.1. Järelevalves kontrolliti õppe- ja kasvatusala töötajate kvalifikatsiooni vastavust seaduses sätestatud nõuetele ja võrreldi EHISesse kantud andmete (väljavõte 13.12.2024) vastavust kvalifikatsiooni tõendavatele dokumentidele.

Õppe- ja kasvatusala töötajaid, kelle kvalifikatsioonile on kehtestatud nõuded, oli koolis 71: direktor, kes täidab ka õpetaja ülesandeid, kaks õppealajuhatajat, kellest üks täidab õpetaja ülesandeid, logopeed, sotsiaalpedagoog ning 65 õpetajat. Järelevalve ajal asus kooli tööle eripedagoog (0,5 ak).

54 (83%) õpetaja kvalifikatsioon vastab nõuetele, 11 õpetajal nõuetele vastavat kvalifikatsiooni ei ole.

Kvalifikatsioon ei vasta nõuetele järgmistel õppe- ja kasvatusala töötajatel:

- 1) õpetaja (koormus 4 tundi: vene keel III kooliastmes) – puudub eesti keele oskuse B2-tase; töötajaga on sõlmitud tähtajatu tööleping, võib töötada kuni 1.8.2025<sup>46</sup>;
- 2) õpetaja (koormus 16 tundi: ajalugu ja ühiskonnaõpetus gümnaasiumiastmes) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 3) klassiõpetaja (koormus 21 tundi I kooliastmes) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 4) õpetaja (koormus 7 tundi: tehnoloogiaõpetus III kooliastmes) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 5) õpetaja (koormus 26 tundi: eesti keel teise keelena I–II kooliastmes) – puudub õpetajakutse;
- 6) valikaine õpetaja (koormus 4 tundi: karjääriõpetus gümnaasiumiastmes) – puudub kõrgharidus;
- 7) õpetaja (koormus 25 tundi: tehnoloogiaõpetus II–III kooliastmes) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 8) õpetaja (koormus 12 tundi: eesti keel I kooliastmes) – puudub õpetajakutse;
- 9) klassiõpetaja (koormus 16 tundi I kooliastmes) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 10) õpetaja (koormus 11 tundi: inimeseõpetus II–III kooliastmes, matemaatika I kooliastmes) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse;
- 11) õpetaja (koormus 12 tundi: eesti keel II kooliastmes, kunst II kooliastmes) – puuduvad magistrikraad ja õpetajakutse.

2.2. Seadus<sup>47</sup> sätestab, et koolis töötavate kvalifikatsiooninõuetele vastavate õpetajate arv peab nende läbiviidava õppe- ja kasvatustegevuse mahust lähtuvalt olema piisav, et tagada kooli õppekavas määratud õpieesmärkide täitmine ning õpitulemuste saavutamine. Koolis ei vasta 11 õpetajal kvalifikatsioon nõuetele. Ühele õpetajale, kellel on eesti keeles õpetamiseks vajalik omada C1-keeleoskuse taset, on Keeleamet teinud ettekirjutuse täiendada keeleoskust, ettekirjutuse tähtaeg on 31.07.2025. Kahel õpetajal on võimalik saavutada nõuetekohane kvalifikatsioon õpetajakutse omandamisega. Kaks õpetajat on omandamas magistrikraadi. Ühel õpetajal, kes õpetab vene õppekeele üldhariduskooli klassis, on võimalik viia oma keeleoskus nõuetega vastavusse 1. augustiks 2025<sup>48</sup>. Lähiajal ei ole võimalik nõuetekohast kvalifikatsiooni saavutada kuuel õpetajal, kes käesoleval ajal ei õpi magistritasemel või pole valikaine õpetajana omandamas kõrgharidust.

EHISE andmetel annavad õpetajad koolis 1329 õppetundi, neist 1170 tundi annavad nõuetekohase kvalifikatsiooniga õpetajad, s.o 88% tundidest.

I kooliastmes on 247 õppetundi, millest 54 õppetundi annavad kvalifikatsioonita õpetajad, s.o 22%; kvalifikatsiooniga õpetajad 78% õppetundidest.

II kooliastmes on 398 õppetundi, millest 59 õppetundi annavad kvalifikatsioonita õpetajad, s.o 15%, kvalifikatsiooniga õpetajad annavad 85% õppetundidest.

III kooliastmes on 426 tundi, millest 26 õppetundi annavad kvalifikatsioonita õpetajad, s.o 6%, kvalifikatsiooniga õpetajad annavad 94% õppetundidest.

Gümnaasiumiastmes on 258 õppetundi, millest 20 õppetundi annavad kvalifikatsioonita õpetajad, s.o 12%, kvalifikatsiooniga õpetajad annavad 88% õppetundidest.

<sup>46</sup> Vabariigi Valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 84 „Ametniku, töötaja ning füüsiliselt isiku ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutmaise nõuded“, § 10 lg 6.

<sup>47</sup> PGS, § 74 lg 9.

<sup>48</sup> Vabariigi valitsuse 20.06.2011. a määrus nr 11 „Ametniku, töötaja ning füüsilisest isikust ettevõtja eesti keele oskuse ja kasutamise nõuded“, § 10 lg 6.

2.3. Direktor peab tegema kõik endast sõltuva, et täita õppe- ja kasvatusala töötajate ametikohad nõuetekohase kvalifikatsiooni ja erialase ettevalmistusega töötajatega. Kui õpetaja vaba ametikoha täitmiseks korraldataval konkursil ei leita kvalifikatsiooninõuetele vastavat õpetajat, võib direktor sõlmida tähtajalise töölepingu kuni üheks aastaks isikuga, kellel on vähemalt keskharidus ning kelle kvalifikatsioon ja pedagoogiline kompetentsus on piisavad, et tagada kooli õppekavas määratud õpiesmärkide täitmine ja õpitulemuste saavutamine ning kelle eesti keele oskus vastab keeleseaduses ja selle alusel kehtestatud nõuetele<sup>49</sup>.

Koolis on sõlmitud tähtajalised töölepingud õpetajatega, kelle kvalifikatsioon pole nõuetekohane.

2.4. Eesti keelt, eesti keelt teise keelena ja eesti kirjandust annavad koolis 15 aineõpetajat ja kaks klassiõpetajat, kellest viie kvalifikatsioon pole nõuetekohane ja kellest kahel aineõpetajal pole ka eesti keele alast ettevalmistust. Veel kaks nõuetekohase kvalifikatsiooniga eesti keel teise keelena õpetajat on saanud vene keele ja kirjanduse õpetaja ettevalmistuse.

Direktor selgitas, et erialase ettevalmistuseta õpetajad on õppealajuhataja fookuses, kes viib läbi tunnivaatlusi ja annab tagasisidet ning koos õpetajaga lepitakse kokku valdkonnad, millele õpetaja rohkem tähelepanu pöörab. Ühel õpetajal korrigeeriti koormust väiksemaks, mis sobib õpetajale paremini. Direktori sõnul rakendatakse uute õpetajate värbamisel kandidaatide proovitudunde andmist, et juba värbamisel paremini üksteist tundma õpitaks.

2.5. Õpetaja kutsestandardi kohaselt otsib õpetaja võimalusi enesearendamiseks, arvestades ka haridusasutuse vajadusi.

Järelevalve teemast lähtudes hindasime, kas eesti keele ja eesti keeles õpetavad õpetajad arendavad ennast ja on osalenud viimasel viiel aastal tänapäevasest õpikäsitusest lähtuval metoodikakoolitusel, eesti keele ja eestikeelse õppe metoodika koolitustel.

EHISE andmetele tuginedes on viimasel viiel aastal (2019–2024) läbinud pikemaid eesti keele või eestikeelse õppe metoodikakoolitusi ainult kaks eesti keele õpetajat 15st. Veel kaks eesti keele õpetajat on läbinud pikemaid LAK-õppe metoodika ja keelekümbuskoolitusi.

Lisaks neile on neli õpetajat läbinud samuti pikemaid LAK-õppe ja keelekümbuse koolitusi. Kaks 1. klassis õpetavat klassiõpetajat on saanud ettevalmistuse eesti keelest erineva kodukeelega laste keelelise arengu toetamiseks.

Eestikeelsele õppele ülemineku kavas on öeldud, et eestikeelsele õppele üleminevates klassides viivad õppetööd läbi hästi ette valmistatud õpetajad, kes valdavad LAK-õppe metoodikat. Samuti on kavas esitatud, et õpetajatele pakutakse täiendkoolitusi, et arendada nende metoodilisi oskusi ja tõsta eesti keele taset ning valmisolekut LAK-õppe rakendamiseks.

Direktor selgitas, et koolis ei ole olnud keelekümbuse traditsiooni ja LAK-õpe on kooli jaoks uus metoodika. Esmajärjekorras nähakse, et õpetajad vajavad LAK-õppe ja keelekeskkonna kujundamisega seotud koolitusi. Käesoleval õppeaastal osaleb üks matemaatika õpetaja LAK-õppe koolitusel ning tema tutvustab omandatud teistele.

Mõlemad 1. klassi klassiõpetajad osalevad ka Tallinna linna korraldatud 1. klasside õpetajate koolitusel ja tulevased 1. klasside õpetajad on plaanis samuti saata üleminevate klasside

---

<sup>49</sup> PGS, § 74 lg 7.

õpetajate koolitusele.

Kool korraldab sel õppeaastal kaasaegse õpikäsituse koolituse 32 õpetajale. Tegemist on pika, mitmest moodulist koosneva koolitusega.

Eestikeelsele õppele ülemineku kavast on esitatud, et õpetajaid innustatakse osalema keelerände projektis, et nad saaksid arendada oma keeleoskust ja uusi meetodilisi oskusi eestikeelse õppe jaoks.

Keelerände projektis on osalenud käesoleval õppeaastal kolm õpetajat ja direktori sõnul on soovijaid veel. Raskuseks on asendusõpetajate leidmine. Keelerände osas on kokkulepe Kalamaja põhikooliga. Koostööd on tehtud Südalinna kooliga ja Tallinna Ühisgümnaasiumiga. Viimasega koos soovitakse arendada koostööd Tallinna Tehnikaülikooliga.

Direktor selgitas, et eelkõige antakse õpetajatele võimalus minna eestikeelsetele koolitustele.

LAK-õppe rakendamine eeldab õpetajatevahelist koostööd. Koolis ei ole LAK-õppe rakendamiseks ette nähtud õpetajatele koostööaega. Juhtkonnaliikmete sõnul on ühiste infotundide ja aineühenduste koostööajad kokku lepitud. Ka koolivaheaegadel on ette nähtud koostööpäev, kuid eelkõige soovitakse õpitubade ja koolituste abil innustada õpetajaid koostööd tegema, et kui õpetaja näeb koostöös positiivset, siis algatab sellist koostööd ise.

Koolis on kokku lepitud, et eesti keeles aineid õpetavad õpetajad saavad pöörduda eesti keele õpetajate poole, kui soovitakse neid appi ja koostööd tegema. Eelkõige puudutab see praegusi 9. klasse, kus ajalugu ning ühiskonnaõpetus on eestikeelsed ning õpilaste jaoks uut sõnavara on palju.

Seega pööratakse koolis tähelepanu õpetajate koolitamisele. Suuremal määral on vajalik leida võimalusi eesti keel teise keelena õpetajatele tänapäevase kommunikatiivse keeleõppemetoodika omandamiseks. LAK-õppe edukaks rakendamiseks on esmajoonel oluline õpetajate koolitus, aga tuleb mõelda, kuidas koolitusel omandatu igapäevasesse õppetöösse jõuab. Selleks peab õpetajatele võimaldama koostööaegu, et ühiselt lõimingu planeerida.

2.6. PGSi<sup>50</sup> kohaselt peab õpilasele koolis vajadusel tagama tasuta eripedagoogi, logopeedi, psühholoogi ja sotsiaalpedagoogi teenus. Tugispetsialistide teenuse rakendamiseks loob võimalused kooli pidaja ning teenuse rakendamist korraldab direktor.

Koolis töötasid järelevalve ajal logopeed (1,0), sotsiaalpedagoog (1,0) ja eripedagoog (0,5). Kõigi tugispetsialistide kvalifikatsioon oli nõuetekohane.

Koolis ei tööta psühholoogi. Koolis on psühholoogi kompetentsidega töötaja, kes tegeleb õpilaste ja lastevanemate nõustamisega oma pädevuse piires. Tema kvalifikatsiooni hindamine alles käib ja direktori sõnul kuulutatakse psühholoogi kohale konkurss kohe, kui nõustajana töötava spetsialisti kvalifikatsioon on selgunud.

Seega ei ole koolis tagatud psühholoogi teenus. Teenus tagamise eelduseks on nõuetekohase kvalifikatsiooniga tugispetsialisti olemasolu. Psühholoogi kvalifikatsiooninõudeks on erialane magistrikraad või eripedagoogi või psühholoogi kutse<sup>51</sup>.

Direktori sõnul aitab Tallinna Õppenõustamiskeskus (edaspidi *TÕNK*) alates jaanuarist 2025 oma teenustega keerulisematel juhtudel, kuid see on ajutine ja ei ole piisav.

Lisaks tugispetsialistidele on koolis õpiabi õpetajad ja üleminekuklassides õpetaja abid ja üks

---

<sup>50</sup> PGS, § 37 lg 2.

<sup>51</sup> PGS, § 74<sup>1</sup> lg-d 7 ja 8.

õpetaja abi teiste klasside jaoks.

Äraakuulamisel selgitas direktor järgmist: Tallinna Õppenõustamiskeskus (edaspidi TÕNK) toetab kõiki Tallinna koolide õpilasi, mis on ka kajastatud nende põhimääruses. Määruse üldise sõnastuse tõttu on keeruline hinnata, kas sellisel viisil pakutav tugiteenus vastab määruse nõuetele või mitte. TÕNK pakub nii konsultatsioone kui ka tunde tugispetsialistidega. Kooli õpilased on seda teenust kasutanud, kuid praegu puudub ülevaade, kes praegu teenusel on, kuna TÕNK ei esita koolile õpilaste kohta andmeid.

Selgitame, et tugispetsialisti üheks oluliseks tööülesandeks on koostöö õpetajate ja teiste tugispetsialistidega õpilase abi- ja toetusvajaduse väljaselgitamiseks ning õpikeskkonnas õpilase arengu ja toimetuleku hindamiseks, sealhulgas nõustada kooli juhtkonda, õpetajaid erivajadustega õpilaste õppe korraldamisel, õpilase vajadusi arvestava arengu- ja õpikeskkonna kujundamisel ja õpilase toetamiseks sobivate meetmete valikul<sup>52</sup>. TÕNKi teenus neid ülesandeid ei sisalda.

## **2.7. Ettepanekud direktorile**

- 2.7.1. Innustada eesti keel teise keelena õpetajaid osalema meetodikakoolitustel, et igapäevases õppetöös edukamalt rakendada kommunikatiivse keeleõpet.
- 2.7.2. Suunata eesti keel teise keelena õpetajaid osalema Eesti Keele kui Teise Keele Õpetajate Liidu tegevuses.
- 2.7.3. Kaaluda eesti keele ja eesti keeles õpetavate aineõpetajate jaoks ühise koostööaja rakendamist, et keele- ja aineõpetajad saaksid paremini lõimingut planeerida.

## **2.8. Ettekirjutused pidajale**

- 2.8.1. Tagada koolis eripedagoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitudele ja koolis üldise toe raames välja selgitatud vajadusele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.
- 2.8.2. Tagada koolis koolipsühholoogi teenuse osutamine kvalifikatsiooninõuetele vastava tugispetsialisti poolt vastavalt koolivälise nõustamismeeskonna soovitudele ja koolis üldise toe raames välja selgitatud vajadustele, lähtudes põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 37 lõikest 2. Täitmise tähtaeg: 01.09.2025.

## **3. Eesti keele ja eestikeelse õppe korraldus**

- 3.1. PGSi<sup>53</sup> kohaselt peab õppekeskkond toetama õpilase arengut ja koolis tuleb lähtuda õppe- ja kasvatustegevuse korraldamisel riiklikes õppekavades ning teistes õigusaktides õppekeskkonnale sätestatud nõuetest.

Kooli põhikooliosas on eestikeelset aineõpet kõikides kooliastmetes, kuid selle maht on erinev. Suurem on eestikeelsete õppeainete osakaal 3. ja 9. klassis ja väikseim, üks tund (muusika) nädalas, 5.–7. klassis.

3. klassis on peale eesti keel teise keelena nelja nädalatunni veel viis tundi eestikeelseid õppeaineid: loodusõpetus, inimeseõpetus ja muusika. 9. klassis on eesti keel teise keelena viiele nädalatunnile lisaks seitse tundi eestikeelseid õppeaineid: ajalugu, ühiskonnaõpetus, muusika ja kehaline kasvatus.

---

<sup>52</sup> Haridus- ja teadusministri 21.02.2018. a määrus nr 4 „Tugispetsialistide teenuse kirjeldus ja teenuse rakendamise kord“, § 2 lõige 2.

<sup>53</sup> PGS, § 19 lg 1 ja 2.

Direktori sõnul on püütud 3. klassis suurendada eestikeelse aineõppe mahtu, et tagada sujuvam üleminek 4. klassis eestikeelsele aineõppele. Venekeelsetes ainetundides tutvustatakse termineid eesti keeles. 2. ja 3. klassi õpilastel on kasutada Opiqu materjalid nii eesti kui vene keeles. Eestikeelse õppe mahtu soovitakse järgmisel õppeaastal suurendada.

Õppealajuhataja selgitas, et 2. klassil on eestikeelsed matemaatikaõpikud ja püütakse töötada rohkem eestikeelsete materjalidega, et õpilased harjuksid eesti keelega ja üleminek oleks kergem.

Vestlusel osalenud hoolekogu liige selgitas, et 9. klassi ajaloo ja ühiskonnaõpetuse eestikeelse õppe on tinginud vajadus valmistada õpilasi paremini ette gümnaasiumi eestikeelseks õppeks, et õpilastel ei oleks gümnaasiumi alguses väga raske. Tema sõnul antakse ka põhikoolis matemaatikas eestikeelseid ülesandeid, et termineid õppida.

Vestlusel osalenud põhikooli õpilaste sõnul antakse bioloogias termineid eesti keeles.

Kooli eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskavas on esitatud, et kool rakendab õppekava toetavaid tegevusi eestikeelsele õppele üleminevates klassides. 1. klassidel viis tundi ja 4. klassidel neli tundi nädalas on õppimist toetavad tegevused, nt üldpädevusi toetavad mängulised tegevused, lugemisring ja õppeainete õpiesmärkidest lähtuvad lisategevused. Õppimist toetavad tegevused on õpilastele vabatahtlikud, kuid direktori sõnul on need populaarsed ja õpilased osalevad nendes heameelega.

Gümnaasiumiosas pole tagatud eestikeelse õppe osakaal vähemalt 60% ulatuses. Gümnaasiumis tehtavat õpilasuurimust või praktilist tööd ettevalmistavad kursused on eestikeelsed. Vestlusel osalenud gümnaasiumiõpilaste sõnul tehakse uurimus või praktiline töö üldjuhul vene keeles, kuid tiitelleht ja kokkuvõtte peavad olema eestikeelsed. On näiteid ka sellest, kui töö osaks olev praktiline tegevus on tehtud eesti keeles.

### **3.2. Õpilaste eesti keele arengut soodustab keskkond, mis on suures osas eestikeelne.**

Direktori sõnul on alustatud sellest, et õpetajatele luuakse eestikeelset keskkonda. Õpetajate koosolekud ja infotunnid on eestikeelsed. Õpilastele suunatud info on praegu kakskeelne, kuid soovitakse jõuda selleni, et kõik kuulutused oleks eesti keeles.

Vestlusel osalenud gümnaasiumiõpilased selgitasid, et osa kooli üritusi on eestikeelsed ja kui üritus on mõeldud kõigile õpilastele, siis on see eesti keeles. Õpilased käivad teatris eestikeelseid etendusi vaatamas, sageli käiakse muuseumis ja muuseumiprogrammid on eestikeelsed. Koolis käivad külalised, nt kultuuritegelased, erinevate valdkondade teadurid, ja nemad räägivad eesti keeles.

Vestlusel osalenud õpetajad tõid välja, et koolis tegutsevad koorid on eesti keeles ja valmistutakse laulupeoks. Samuti toodi hea näitena õpilaste projekt, kus iga nädala reedel käivad õpilased eestikeelses lasteaias lugemas muinasjutte. Kokkuvõttes öeldi, et koolis otsitakse ise võimalusi eestikeelseteks tegevusteks nii kooli sees kui väljaspool ning kutsutakse kooli inimesi, kelle emakeel on eesti keel.

### **3.3. Järelevalves vaadati 1.–12. klassi 12 õppetundi: seitset eesti keele tundi ning viit eestikeelset ainetundi.**

### **3.4. Õpetajate keelekasutus tunnis oli enamikel juhtudel õpilastele eakohane, kõnetempo oli enamasti hea, kõne selge, arusaadav. Õpetajad valdasid ainealast eestikeelset terminoloogiat.**

Ühe õpetaja keeleoskus vajab täiendamist. Kooliperega on liitunud eesti keelt emakeelena

rääkivad aineõpetajad, kes muudavad kooli keelekeskkonda oluliselt eestikeelsemaks. Samas oli nende kõnetempo kohati kiire ja kasutatav sõnavara õpilastele raske.

Vaadeldud tundides kasutati mõnel juhul vene või inglise keelt vahenduskeelena üksikute sõnade tõlkimisel. Kõik eesti keele õpetajad ei lähtunud põhimõttest „üks õpetaja, üks keel“ ja õpilastega suheldes kasutati vene keelt või aktsepteeriti, kui õpilane pöördus õpetaja poole vene keeles.

### 3.5. Kõigis klassides ja õpirühmades õppisid erineva keeletasemega õpilased.

Hea sõnavaraga õpilane osales tunnis aktiivsemalt kui piiratud keeleteadmistega õpilane. Osa II ja III kooliastme õpilasi vajab veel lugemisoskuse arendamist, samas hääldus on enamusel hea. Kuigi õpetajate poolt oli loodud turvaline ja eksimishirmust vaba õppekeskkond, olid õpilased tunnivaatluse ajal üsna pingul ja rääkimisel tagasihoidlikud.

Eesti keel teise keelena eksami tulemused on koolis olnud läbivalt Eesti ning Tallinna tulemustest oluliselt kõrgemad, mis näitab, et õpilaste keeletase vastab vähemalt eesti keel teise keelena keele-eesmärkidele ja kooli õppekavas ainekavades esitatud keele-eesmärkidele.

### 3.6. Kooli juhtkonna ülesandeks on jälgida ja hinnata kas õppes lähtutakse nüüdisaegsest õpikäsitusest ja kasutatakse kaasaegset metoodikat. Õpetajate vastavad oskused vajavad veel arendamist.

Koolis on välja töötatud tunnivaatluseks töövahend. Tunni osade kaupa (häälestus, õppimine, refleksioon) on välja toodud olulisemad õpilasest lähtuvad näitajad (nt õpilased saavad ise uurida uut materjali, õpilastel on võimalik ise juhtida oma õppimist ja teha valikuid, õpilased saavad selged tööjuhised, õpilased mõistsid, kuhu nad jõudsid tunni käigus). Nii tunnivaatluse töövahendis kui ka õpetajatele antud tagasisides ei pööratud tähelepanu füüsilisele õppekeskkonnale: kas klassiruumis on esitatud asjakohased keele- ja õppematerjalid, mida ka kasutatakse, õpilaste tööd ning kas luuakse asjakohaseid tegevuskeskusi.

Kooliruumides olid Eesti Vabariigiga seonduvad ajakohased materjalid, enamikes klassides eesti keele õppe toetamiseks keelematerjalid, grammatikatabelid, tunnireeglid, mida aga üldjuhul ei seotud tunnis õpitavaga. Vaid paaris tunnis oli näha, et õpilased kasutasid seintel olevaid materjale. Mitmes klassis olid välja pandud õpilaste endi tehtud tööd.

Õpetajad kasutasid õppe sisu visualiseerimiseks tänapäeva tehnilisi vahendeid ning omakoostatud materjale, mis olid kohandatud õpilastele jõukohaseks. Algklasside õpetajad kasutasid rutiintegevusi. Tundides oli rohkem frontaalset tööd kui paaris- ja rühmatööd ning seetõttu rääkisid ja olid aktiivsed eelkõige õpetajad.

Vähe oli näha suunamist, kus õpilane loob seoseid eluga, teiste ainetega ja oma kogemustega. Teemakäsitlus oli õpilastele ea- ja jõukohane, kuid mitmed teemad (nt tervislik eluviis, kiusamine), mis olid olnud käsitletud varasemalt ja teistes õppeainetes, ei pakkunud õpilastele uut infot või lähenemist ning polnud seetõttu õpilasi innustavad. Keeleõppes domineeris reproduktiivsete osaoskuste (kuulamine, lugemine) arendamine, produktiivsetele osaoskustele (rääkimine, kirjutamine) ei pööratud piisavat tähelepanu. Keeletundides ei kasutatud autentseid kuulamistekste ning ei loodud võimalusi kasutada keelt loomulikus suhtlussituatsioonis.

Mitmed eesti keel teise keelena õpetajad vajavad täiendõpet kommunikatiivse keeleõppe metoodikas.

Kooli juhtkonna esindaja poolt antud tunnivaatluse tagasisides pöörati tähelepanu tunni eesmärgistamisele ja refleksioonile. Tunni eesmärgi püstitades peaks eelkõige lähtuma õpilase

õppimisest, õpitulemustest, mitte seadma eesmärgiks tegevusi, nt kordamine kontrolltöök, harjutamine, lugemine. Üheski tunnis ei kaasatud õpilasi tunni eesmärkide seadmisel ja õpilased ei saanud siduda tunni eesmärke iseenda õppimisega. Mitmetes tundides, kus püstitatud tunni esmärgid ei lähtunud õpilase õppimisest ja õpitulemustest, ei selgunud, kas üldse õppimist toimus ning milliseid uusi teadmisi või oskusi õpilased tunni jooksul omandasid. Hea keeleoskus loob eeldused kõigi õppeainete edukaks omandamiseks ja toimetulekuks. Kõikide valdkondade õppeained arendavad omakorda keelekasutuse põhipädevusi. LAK-õppe puhul peab aineõpetaja arendama ka õpilaste keeleteadmisi ning pöörama tähelepanu õigekeelsusele ja sõnavara laiendamisele. Vaadeldud ainetundides pöörati tähelepanu mõningal määral sõnavarale, ühel juhul ka õigekeelsusele. LAK-õppe puhul on vajalik kavandada igasse ainetundi keele-eesmärgid ja eesti keele õpitulemused. Vaadeldud tundides keele-eesmärke ei püstitatud. Õpetaja arendab ainetunnis ka õpilaste keeleteadmisi ja sõnavara, kuid see ei toimu iseenesest, vaid õpetaja teadliku tegevuse tulemusel. LAK-õppe puhul seotakse keeletundides õpitav ainetundides õpitavaga. Vaadeldud tundides vastavad seosed puudusid.

### **3.7. Ettepanekud direktorile**

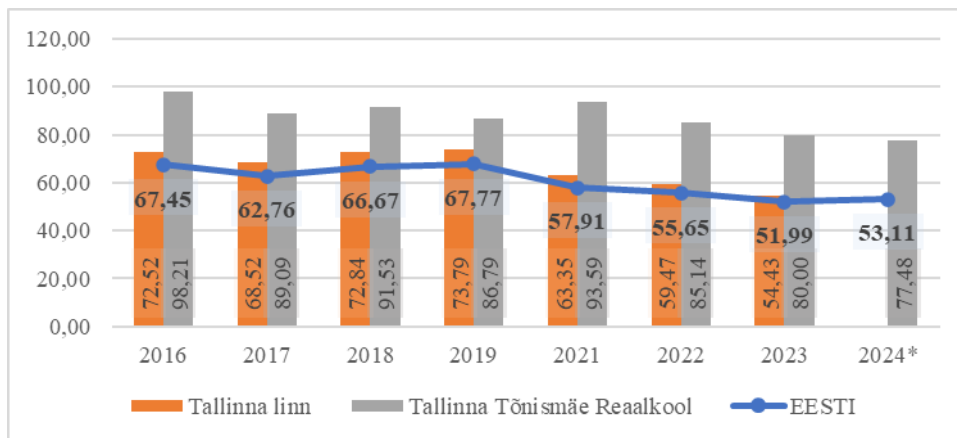
- 3.7.1. Tagada, et õpetajad kasutavad õppetegevuses aktiivset suhtlust võimaldavaid õppeviise ja meetodilisi võtteid, mis arendavad õpilaste eestikeelset sõnavara, väljendus- ja suhtlemisoskust. Kasutada võtteid, mis arendavad arutelu ja suunavad õpilasi kaasa mõtlema, avaldama oma arvamust.
- 3.7.2. Pöörata tähelepanu aine- ja eesti keele õpetajate koostöö tähtsusele, et ainetundides arendaks õpetaja ka keeleteadmisi ja sõnavara ning eesti keele tundides kasutataks aineõpet sisaldavaid tekste.
- 3.7.3. Selgitada õpetajatele eestikeelsele ainetunnile aine-, keele- ja õpioskuste eesmärkide seadmise olulisust.
- 3.7.4. Innustada eesti keel teise keelena õpetajaid kasutama õpilaste motivatsiooni hoidmiseks tundides rohkem õpilaste jaoks kaasahaaravaid materjale. Samuti tekste ja materjale, mis toetavad keele ja ainetevahelist lõimingut.
- 3.7.5. Jälgida, et õpetajad pakuks õpilastele keele-eeskuju mitte ainult tunnis, vaid ka väljaspool õppetunde. Leppida koolis kokku põhimõttes „üks õpetaja, üks keel“, et õpilased saaksid eesti keeles õpetavate õpetajatega suhtlemisel rohkem kasutada õpitud eesti keelt.
- 3.7.6. Innustada eesti keele õpetajaid osalema eesti keel teise keelena meetodika koolitustel ja eesti keele tundide vaatlusel pöörata tähelepanu tänapäevase kommunikatiivse keeleõppe meetodika kasutamisele.

## **4. Eesti keele ja eestikeelse aineõppe kvaliteedi ja tulemuslikkuse hindamine ning kavandatud arendustegevus**

- 4.1. Kooli õppe kvaliteeti ja õpilaste akadeemilist edukust iseloomustavad mitmed riiklikult kogutavad ja esitatavad tegevus- ja tulemusnäitajad.

### **Põhikooli tulemused**

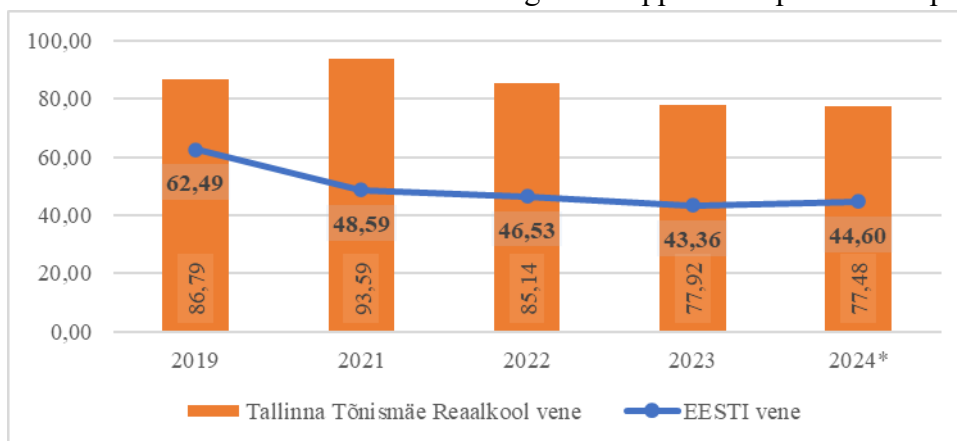
Põhikooli lõpuks peavad õpilased saavutama eesti keeles B1-taseme. Koolis on eesti keeles B1-keele taseme saavutanute osakaal olnud läbivalt Eesti ning ka Tallinna samast osakaalust oluliselt kõrgem (joonis 1).



**Joonis 1.** Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Koolis on põhihariduse lõpetajaid 2019. aastast alates olnud vaid vene keeles, seepärast võrreldakse siin kooli tulemusi Eesti kõigi vene õppekeeles põhikooli lõpetajatega (joonis 2).

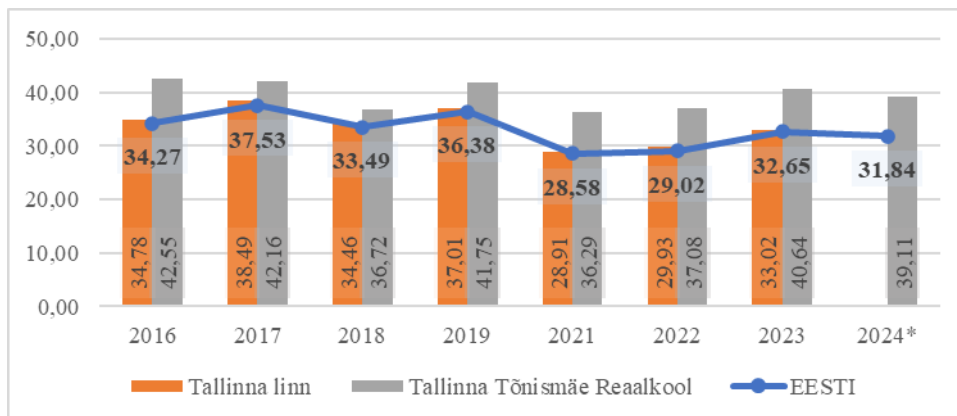


**Joonis 2.** Eesti keel teise keelena põhikooli lõpueksamil vähemalt B1-taseme saavutanute osakaal kokku, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Kui Eestis keskmiselt saavutab vene õppekeeles põhikoolis õppinutest põhikooli lõpuks B1 keeletaseme alla 50% põhikooli lõpetajatest, siis koolis on see osakaal viimasel paaril aastal olnud umbes 80% lõpetajatest ning varasematel aastatel veel kõrgem.

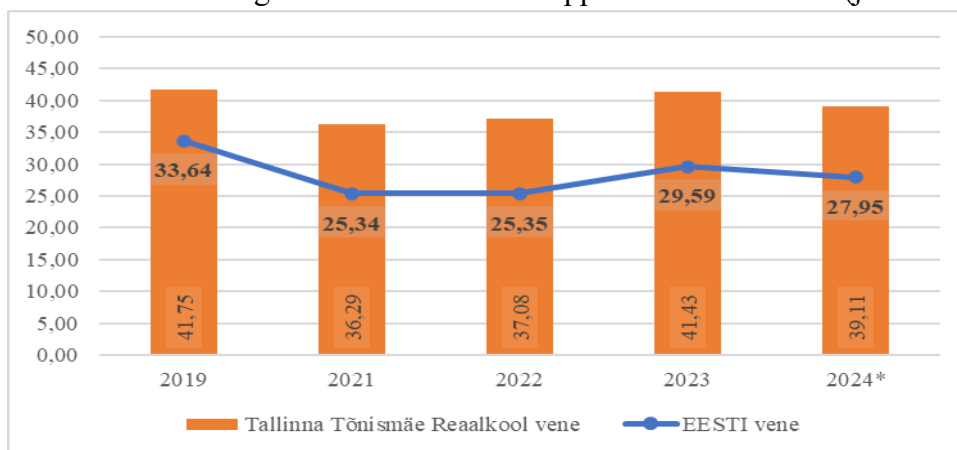
Põhikooli matemaatika lõpueksami keskmine tulemus on koolis olnud samuti Eesti keskmisest oluliselt kõrgem (joonis 3).



**Joonis 3.** Lõpueksamite tulemused: matemaatika kokku.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Vene õppekeeles põhikooli lõpetanute Eesti keskmise tulemusega võrreldes saab öelda, et Tallinna Tõnismäe Reaalkoolis põhikooli lõpetanute matemaatika eksami tulemused on olnud ka siin oluliselt kõrgemad kui Eestis vene õppekeeles keskmiselt (joonis 4).



**Joonis 4.** Lõpueksamite tulemused: matemaatika õppekeelte lõikes.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Põhikooli 4. ja 7. klassi õpilased on osalenud eesti keel teise keelena tasemetöös 2023/2024. ja 2024/2025. õppeaastal.

4. klassi tasemetöö hindab õpilase eesti keele oskuse vastavust keeleoskuse A1-tasemele. 2023/2024. õa tasemetöös saavutas A1-taseme 36 õpilast 67st tasemetöö sooritajast, st 54%. 2024/2025. õa tasemetöös saavutas A1-taseme 77% õpilastest. Samas on klasside lõikes suur erinevus nõutud A1-taseme saavutanute osas: ühes 4. klassis saavutasid A1-taseme 91% sooritajatest, teistes kahes klassis aga u 70%. Mõlemal aastal on õpilased saanud vähem punkte kirjutamise ja rääkimise osaoskuse eest.

Juhtkonna liikmed selgitasid vestlusel, et klasside tulemusi mõjutab asjaolu, kas klassis on uussisserändjaid, sest tasemetööd teevad kõik 4. klassi õpilased. Samuti on nendes klassides õpetajad vahetunud ning sellelgi on mõju. Märgitakse, et 4. klassi õpilaste jaoks on tasemetöö suulise osa korraldus, kus õpilane vestleb üksi arvutiga, olnud raske.

Vestlusel osalenud õpetajad märkisid samuti, et paljudel läks rääkimine halvemini just seepärast, et seda tuli teha õpilase jaoks ebatavalises olukorras. Lisaks ei suutnud kõik õpilased piisava kiirusega ka tehnikaga toime tulla. Kui õpilane ühe tasemetöö osa tegemisel puudus, siis seda arvestati kui 0-sooritust, mis omakorda mõjutas klassi keskmist tulemust.

Õppejuhi sõnul käesoleva õppeaasta tasemetöök harjutati arvutiga töötamist ja vestlemist ning õpilased said seetõttu paremini ebatavalises olukorras töötamisega hakkama.

7. klassi õpilastest, kes osalesid 2023/2024. õa eesti keele tasemetöös, saavutasid nõutud A2-keele taseme 68% õpilastest, st kolmandik õpilasi ei saavutanud nõutud keeletaset. Käesoleva õppeaasta 7. klassi eesti keele tasemetöö tulemusi koolis veel analüüsitud ei ole.

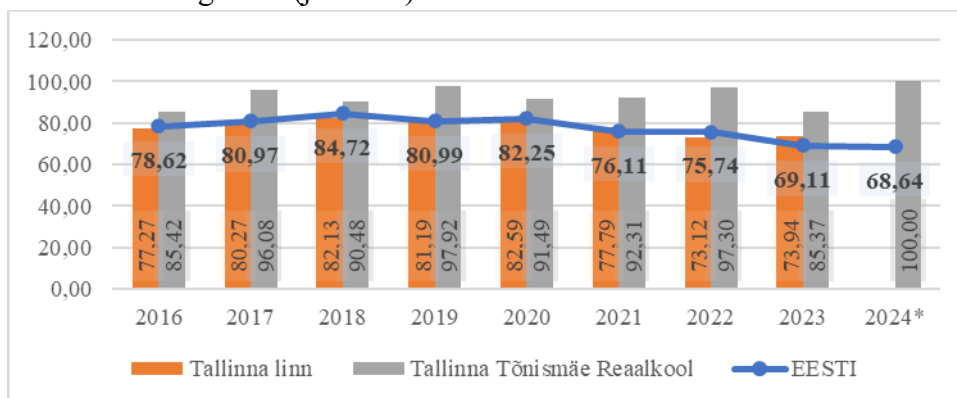
Juhtkonna liikmed selgitasid vestlusel, et eesti keele õpetajate aineühenduses vaadatakse ning analüüsitakse tasemetööde tulemusi. Näiteks on just suulisele kõnele pööratud tähelepanu ning tundides antud õpilastele rohkem rääkimise ja vabas vormis arutamise võimalusi. Kooli jaoks on tasemetöö tulemused tähtsad ning kasutatakse harjutamiseks eksamite infosüsteemis (EIS) avalikus vaates olevaid, sh ka suulise osa harjutusi.

Eesti keele õpetajate ainesektsiooni koosoleku protokollist nähtub, et on arutatud 4. ja 7. klasside tasemetöö tulemusi. Detailselt on esitatud 4. klassi tulemused. Õpetajate seisukoht on, et tasemetööde tulemuste põhjal tuleks kohandada õppetunde, keskendudes rohkem sõnavara rikastamisele ja lauseehituse harjutamisele, samuti tuleks rohkem tähelepanu pöörata õpilasele antavale individuaalsele tagasisidele.

### Gümnaasiumi tulemused

Gümnaasiumi lõpuks peavad õpilased eesti keeles saavutama B2-keele taseme. 2024. aastal saavutas B2-keele taseme 100% kooli lõpetajatest. Varasematel aastatel on B2-keele taseme saavutanute osakaal jäänud 85–97% vahele.

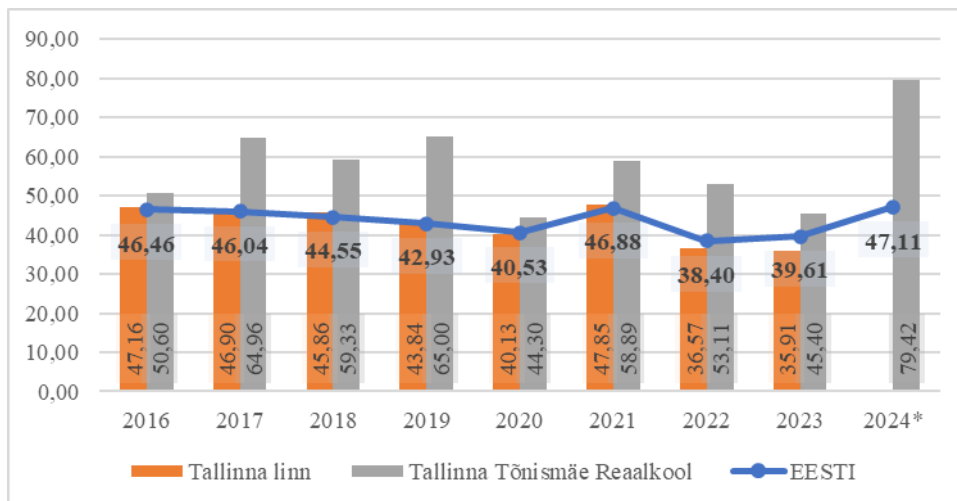
Koolis on eesti keel teise keelena riigieksami tulemused olnud läbi aastate nii Eesti kui Tallinna keskmisest kõrgemad (joonis 5).



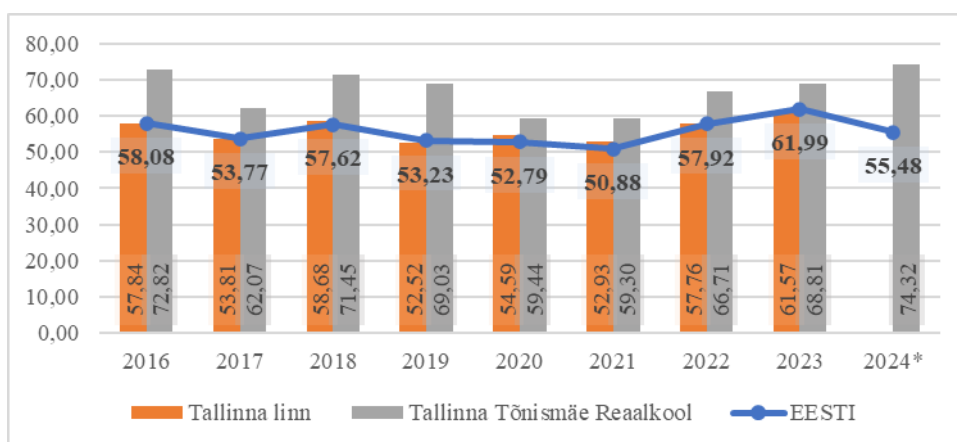
**Joonis 5.** Eesti keel teise keelena eksamil vähemalt B2-taseme saavutanute osakaal gümnaasiumi statsionaarses õppes, %.

Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Kitsa ja laia matemaatika tulemused varieeruvad aastati, kuid on läbivalt kõrgemad kui Eestis ning Tallinnas keskmiselt. (joonised 6 ja 7).

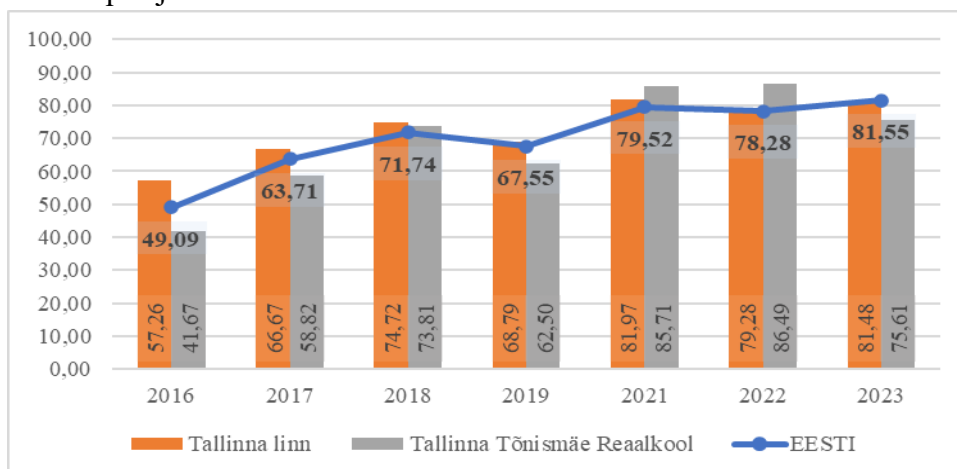


**Joonis 6.** Gümnaasiumihariduse omandanud noorte kitsa matemaatika riigieksami tulemus.  
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium



**Joonis 7.** Gümnaasiumihariduse omandanud noorte laia matemaatika riigieksami tulemus.  
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Võõrkeeles B2-keeletaseme saavutanute osakaal on koolis olnud nii Eesti kui Tallinna keskmisest 2021–2022 kõrgem ja 2023 madalam (joonis 8). 2023. aastal saavutas kolmveerand kooli lõpetajatest ühes võõrkeeles B2-keeletaseme.



**Joonis 8.** Vähemalt ühes võõrkeeles B2 saavutanud gümnaasiumi statsionaarse õppe lõpetajate osakaal, %.  
Allikas: Haridus- ja Teadusministeerium

Kui võrrelda viimase kolme aasta eesti keel teise keelena ja B2-keeletaseme võõrkeele riigieksami tulemusi, siis eesti keele tulemused on olnud 10 protsendipunkti võrra kõrgemad ning eesti keeles B2-keeletaseme saavutanute osakaal on üle 90%, võõrkeelel 80% juures. Vestlusel selgitasid juhtkonna liikmed, et eksamite tulemuste analüüsi teevad aineõpetajad kohe peale eksamitulemuste kättesaamist. Augustis teeb õppealajuhataja eksamitulemustest ülevaate ja võrdluse eelmiste aastate tulemustega. Seda tutvustatakse ka õppenõukogus. Eksamitulemusi hindab kool stabiilselt headeks ning seetõttu ei ole pidanud vajalikuks teha muudatusi õppeprotsessis või personalis. Küll on aga koolis pakutud põhikooli õpilastele õppekava toetavaid tegevusi ringitegevuste (matemaatika-, loodusring) ja õpiabitundide näol.

4.2. PGSi<sup>54</sup> kohaselt tuleb koolis teha sisehindamist, mis on pidev protsess ja mille eesmärk on tagada õpilaste arengut toetavad tingimused ja kooli järjepidev areng. Selleks tuleb välja selgitada kooli tugevused ja parendusvaldkonnad, millest lähtuvalt koostatakse kooli arengukava. Sisehindamisel tuleb analüüsida õppe- ja kasvatustegevust ning juhtimist ja hinnata nende tulemuslikkust. Kooli sisehindamise korra kehtestab direktor, esitades selle enne arvamuse andmiseks hoolekogule<sup>55</sup>.

Kooli sisehindamise korra on direktor nõuetekohaselt kehtestanud<sup>56</sup>. Kuna koolis vahetus õppeaasta eel juhtkond, siis tööle asunud direktor kaasajastas sisehindamise korda, et see vastaks paremini haridusasutusele esitatavatele nõuetele ning võimaldaks põhjalikumalt analüüsida ja hinnata koolis toimuvat (õppeprotsessi, juhtimist, koostööd). Varasem sisehindamine on lähtunud 2012. aastal kehtestatud korrast.

Korra kohaselt näeb sisehindamise korraldus ette kolme liiki sisehindamist: terviklik, perioodiline ja temaatiline. Sisehindamise kord määratleb, et terviklik sisehindamine viiakse läbi arengukava lõppemisel ning on sisendiks uuele arengukavale. Temaatiline sisehindamine on kooli jaoks oluliste fookusteemade monotoorimine (nt KIVA programmi rakendamine, üleminek eestikeelsele õppele, õpilaste individuaalne toetamine). Perioodiline sisehindamine on õppeaastapõhine, hõlmab trimestrite õpitulemuste hindamist õpiraskuste väljaselgitamiseks, individuaalsete õppekavade koostamiseks või korrigeerimiseks, aga ka õppeaasta kokkuvõtet, õpetajate iga-aastast eneseanalüüsi, tagasisideküsitluste tulemuste analüüsi.

Sisehindamise kord näeb ette, et sisehindamise tegevused kajastatakse kooli õppeaasta üldtööplaanis. Käesoleva õppeaasta üldtööplaanis sisehindamise tegevusi esitatud ei ole.

Direktor selgitas, et üldtööplaani koostati ja kinnitati enne, kui kehtestati uus sisehindamise kord. Sisehindamise tegevusi saab üldtööplaani lisada ja seda soovitakse teha jaanuarist.

4.3. Koolis on koostatud sisehindamise aruanne arengukava 2019–2023 perioodi kohta<sup>57</sup>.

Sisehindamise aruanne kirjeldab, mida on tehtud. Kuidas püstitatud eesmärgid on täidetud, analüüsitud ei ole, ja pole ka välja selgitatud tugevusi.

Kuna perioodi 2019–2023 arengukava eesmärgid on olnud väga üldised (nt kooli visiooni, missiooni, põhiväärtuste ja üldeesmärkide saavutamine; lähtumine muutunud õpikäsitusest, õpetajate innovaatilise aktiivsuse arendamine pedagoogilise, loomingulise enesearendamise ja meetoodilise meisterlikkuse kaudu), siis ongi väga raske nende täitmist hinnata.

---

<sup>54</sup> PGS, § 78 lg 1.

<sup>55</sup> PGS, § 78 lg 3.

<sup>56</sup> Direktori 01.11.2024. a käskkiri nr 1-2/8 „Tallinna Tõnismäe Reaalkooli sisehindamise korra kehtestamine“; hoolekogu 01.11.2024. a koosoleku protokoll nr 1-3.3/2.

<sup>57</sup> Direktori 16.10.2024. a käskkiri nr 1-2/6 „Tallinna Tõnismäe Reaalkooli sisehindamise aruande 2019–2023 kinnitamine“.

Parendusvaldkonnad on välja toodud, kuid kuna tõenditel/andmetel põhinevat analüüsi ei ole tehtud, ei selgu, mille alusel seda on tehtud. Õppe- ja kasvatusprotsessi parendusvaldkonnana on muuhulgas esitatud LAK-õppe osakaalu suurendamine ja vajadus kaardistada õpilaste raskusi seoses eestikeelsele õppele üleminekuga, tagades tuge abivajavatele õpilastele. Personali juhtimise valdkonnas on parendusvaldkonnana esitatud koostöö laiendamine eesti õppekeelele koolidega seoses üleminekuga eestikeelsele õppele. Nimetatud parendusvaldkondi on uue perioodi arengukavas arvesse võetud.

4.4. Kooli järjepideva arengu tagamiseks koostatakse kooli arengukava<sup>58</sup>, milles määratakse kooli arengu eesmärgid ja põhisuunad.

Koolil on kehtiv<sup>59</sup> arengukava perioodiks 2024–2028. Arengukava üks strateegiline siht on seotud eestikeelsele haridusele üleminekuga. Sõnastatud on vastav eesmärk: õpilane omandab haridust eesti keeles ja tegutseb avatud eestikeelses õpiruumis. Nimetatud eesmärgi mõõdikuteks on tasemetööde ja eksamite tulemused ning huviharidus ja projektitöö on üle viidud eesti keelele.

Tasemetööde ja eksamite tulemuste soovitud sihttasemeks on määratletud, et jäädakse samale tasemele eestikeelsele õppele ülemineku tingimustes.

Kuigi kooli lõpueksamite ja eesti keele tasemetööde keskmised tulemused on Eesti keskmisest kõrgemad, siis nii lõpueksamite kui ka tasemetööde tulemused näitavad, et kuni kolmandik õpilastest ei saavuta nõutud keeletaset ja rääkimise ning kirjutamise osaoskuse tulemused on madalamad kuulamise ja lugemise osaoskuste tulemustest. Eelkõige peaks lähtuma sellest, et kõik 4. klassi õpilased saavutavad nõutud A1-keele taseme, 7. klassi õpilased A2-keele taseme ja põhikooli lõpetajad vähemalt B1-taseme. Kui kool viib ellu arengukavas ja selle alusel koostatud üldtööplaanis ning eestikeelsele õppele ülemineku kavas esitatut ja suureneb eestikeelse aineõppe maht kõigis klassides, siis õpetajate koostöö ning LAK-õppe põhimõtete rakendamisel peaks õpilaste eesti keele oskus tase tõusma. Kui ei seata endale kõrgemaid sihte, siis ei pingutata ka paremate tulemuste nimel.

Koolis on koostatud ka eestikeelsele õppele ülemineku tegevuskava<sup>60</sup>.

4.5. Kooli ühe õppeaasta tegevuskava määratletakse üldtööplaanis, mis koostatakse kooli arengukavast, õppekavast, eelmise õppeaasta töö kokkuvõttest ja õppeaasta üldeesmärkidest lähtuvalt<sup>61</sup>. Üldtööplaani kinnitab õppenõukogu õppeaasta alguseks<sup>62</sup>.

Kooli 2024/2025. õppeaasta tööplaani on kinnitanud õppenõukogu<sup>63</sup> ja ka direktor käskkirjaga<sup>64</sup>.

Juhime tähelepanu, et direktoril puudub õppeaasta üldtööplaani kinnitamiseks õiguslik alus. Üldtööplaani kinnitamine on õppenõukogu pädevuses.

---

<sup>58</sup> PGS, § 67 lg 1.

<sup>59</sup> Tallinna Haridusameti juhataja 28.10.2024. a käskkiri nr T-7-1/24/505 „Tallinna munitsipaalüldhariduskooli arengukava kinnitamine“.

<sup>60</sup> Direktori 07.11.2024. a käskkiri nr 1-2/9 „Eestikeelsele haridusele ülemineku tegevuskava kinnitamine 2024/25. a õppeaastaks“.

<sup>61</sup> Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 4.

<sup>62</sup> Haridus- ja teadusministri 23.08.2010. a määrus nr 44 „Kooli õppenõukogu ülesanded ja töökord“, § 2 p 2.

<sup>63</sup> Õppenõukogu 13.09.2024. a koosoleku protokoll nr 2, otsus nr 2.1.

<sup>64</sup> Direktori 08.11.2024. a käskkiri nr 1-2/11 „Kooli üldtööplaani kinnitamine 2024/25. a õppeaastaks“.

Õppenõukogu kinnitas üldtööplaani 13. septembril, mitte õppeaasta alguseks, nagu näeb ette määrus.

Direktor selgitas, et selle põhjuseks oli asjaolu, et juhtkonnas toimusid muutused vahetult enne õppeaasta algust ning uue meeskonnaga üldtööplaani koostamine ja kooskõlastamine võttis aega.

Üldtööplaani koostatakse lähtuvalt arengukavast, õppekavast, eelmise õppeaasta töö kokkuvõttest ja õppeaasta üldeesmärkidest.

Direktor selgitas, et eelmise õppeaasta kokkuvõttest selgus, et mitme teemaga on vaja jätkata tööd ka käesoleval õppeaastal ja nii on 2024/2025. õppeaasta üldtööplaanis veelkord LAK-õppe rakendamise ja eestikeelsele õppele üleminekuga seonduv. Uus juhtkond soovib muuta õppeaasta töö kokkuvõtte formaati, et selgemini välja tuua analüüsi tulemused (parendusvaldkonnad, tugevused ja edasised sammud) ning hoida seda kooskõlas arengukava ja üldtööplaaniga.

Kooli üldtööplaani lähtub arengukava strateegilistest eesmärkidest ning õppeaastaks on iga arengukava strateegiliste eesmärgi kohta esitatud konkreetsem õppeaasta eesmärk ning eesmärgi täpsustamiseks võtmetegurid.

Positiivsena saab välja tuua, et üldtööplaanis on planeeritud õppeaasta kolme eesmärgi täitmise kohta monotoorimise tegevused erinevatele sihtrühmadele. Põhjalikult on kavandatud tegevused 1. ja 4. klasside õpilastele ja vanematele, et toetada õpilaste toimetulekut ja hoida lapsevanemate rahulolu.

4.6. Üldtööplaani vormistatakse alapunktidenä vastavalt tegevusvaldkondadele, igas alapunktis määratletakse ülesanded, tegevused, vastutajad ja tähtajad<sup>65</sup>.

Kooli üldtööplaani on koostatud kooskõlas nõuetega.

#### **4.7. Ettepanek direktorile**

Esitada sisehindamise tegevused õppeaasta üldtööplaanis, et perioodiline ning temaatiline sisehindamine oleks järjepidev, jälgitav ning selgelt seotud õppeaasta eesmärkidega.

---

<sup>65</sup> Haridus- ja teadusministri 25.08.2010. a määrus nr 52 „Kooli õppe- ja kasvatusalastes kohustuslikes dokumentides esitatavad andmed ning dokumentide täitmise ja pidamise kord“, § 5 lg 1.